

Likestilling i Korona-tider - hvem gjør hva?

Av Lars Kolberg

RAPPORT 2/2020

SAMFUNNSUTVIKLING OG DELTAKELSE

Likestillingssenteret

(Stiftelsen Kvinneuniversitetet)

Likestillingssenteret er et tverrfaglig kompetansesenter med likestilling som fagområde. Senterets målsetting er å bidra til et inkluderende og rettferdig samfunn med like muligheter for alle. Målsettingen er knyttet opp mot et bredt likestillingsbegrep som inkluderer alle diskrimineringsgrunnlag (kjønn, etnisitet, livssyn, alder, seksuell orientering og nedsatt funksjonsevne). Likestillingssenteret har en aktiv informasjons- og pådriverrolle og er en drivkraft for økt likestilling lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Senteret tilbyr kompetanseheving på kjønn og likestilling samt utviklingsarbeid tuftet på forskningsbasert likestillingskunnskap til offentlige myndigheter, frivillige organisasjoner og privat næringsliv. Arbeidsmetodene er kurs og konferanser, utviklingsnettverk, prosessveiledning, mentoring, kartlegging, forskning og utredning.

Hovedsatsningsområder:

- Barn og unges oppvekstmiljø
- Samfunnsutvikling og deltakelse
- Arbeidsliv
- Likeverdige offentlige tjenester

Utgivelsesår: 2020

Utgiver: Likestillingssenteret
Parkgata 12
2317 Hamar

Tlf: 62 54 74 60
post@lss.no
www.likestillingssenteret.no

INNHold

Sammendrag	1
Bakgrunn, avgrensning og metode	2
Om utvalget	2
Arbeidsfordeling i hjemmet	3
Hva har skjedd etter 12. mars?	4
Livssituasjonen etter 12. mars	7
Kommentarer til funn	8
Vedlegg - Spørreskjema	9

SAMMENDRAG

Likestillingssenteret har ønsket å finne ut hvordan den ekstraordinære situasjonen vi har vært i siden 12. mars 2020 har påvirket likestillingssituasjonen på hjemmebane. Opinion har derfor gjennomført en undersøkelse for oss, hvor et representativt utvalg av norsk par i alderen 18-70 år har blitt stilt spørsmål om hjemmesituasjonen i perioden etter 12. mars, datoen da myndighetene innførte en rekke restriksjoner ifm. korona-pandemien som bl.a. omfattet stengte skoler.

- Kvinner sier i større grad enn menn at de har hovedansvar for en rekke oppgaver i hjemmet.
- Flere kvinner enn menn rapporterer om stor økning av tidsbruk på oppgaver i hjemmet etter 12. mars.
- Økingen i tidsbruk ser ikke ut til å henge sammen med hvorvidt man jobber helt, deltid eller er uten arbeid.
- Flere kvinner øker sin tidsbruk dersom partner har hjemmekontor eller er permittert enn om de har hjemmekontor eller er permittert selv. Flere menn øker sin tidsbruk dersom de har hjemmekontor eller er permittert selv enn om partner har hjemmekontor eller er permittert.

BAKGRUNN, AVGRENSNING OG METODE

12. mars 2020 innførte regjeringen en rekke restriksjoner som en følge av Korona-pandemien. Blant annet ble alle skoler og barnehager stengt.

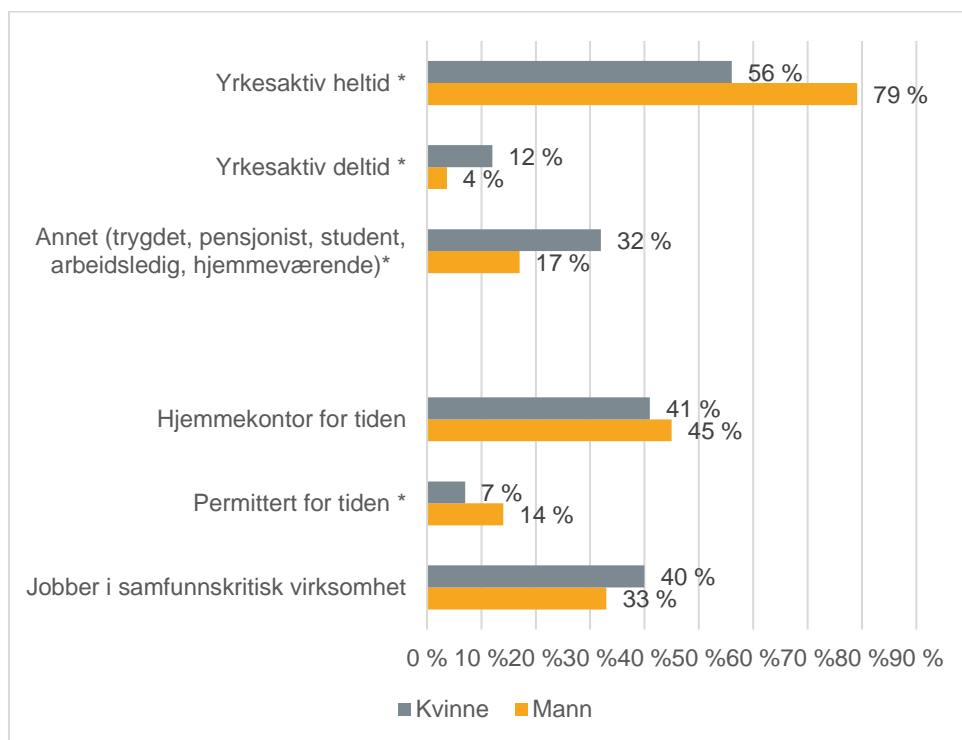
Likestillingssenteret ønsket å finne ut hvordan den ekstraordinære situasjonen påvirket likestillingssituasjonen på hjemmebane. I begynnelsen av uke 17, gjennomførte Opinion en undersøkelse blant et representativt utvalg av norsk par i alderen 18-70 år.

OM UTVALGET

Totalt består utvalget av 730 personer. Kjønnfordelingen i utvalget er 53 % menn og 47 % kvinner. 46 % av de spurte har barn, 54 % har ikke barn

Flere kvinner enn menn oppgir deltidsarbeid og flere kvinner enn menn er ikke i arbeid. Flere menn enn kvinner i utvalget oppgir at de har hjemmekontor eller er permittert.

Figur 1: Sysselsetting i utvalget. *= signifikant forskjell på 0,05-nivå

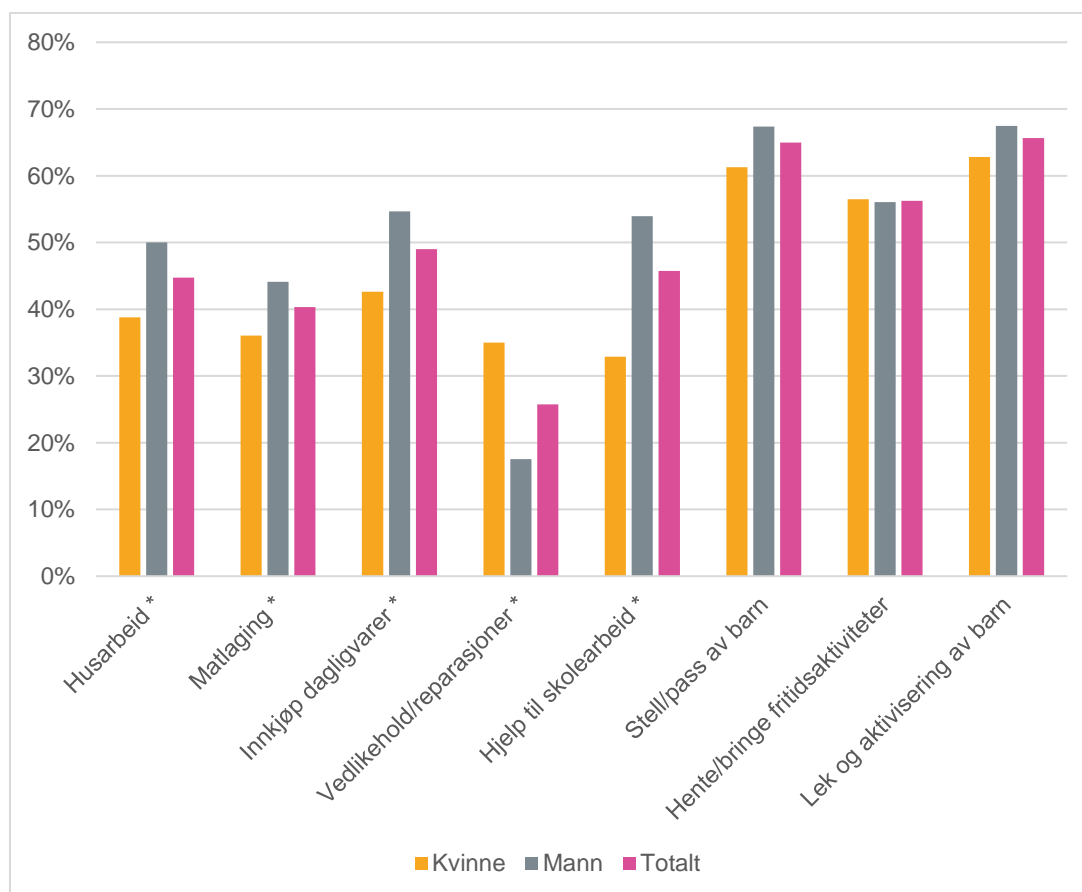
ARBEIDSFORDELING I HJEMMET

Mellom 40 og 50 prosent av de spurte mener paret deler ansvaret for husarbeid, matlaging og innkjøp. Bare oppgaven «vedlikehold og reparasjoner» skiller seg ut ved at kun 25 prosent av de spurte mener ansvaret er delt likt.

For par med barn svarer mellom 45 og 65 prosent at ansvaret deles likt for hjelp til skolearbeid, stell og pass av barn, transport til fritidsaktiviteter og aktivisering og lek.

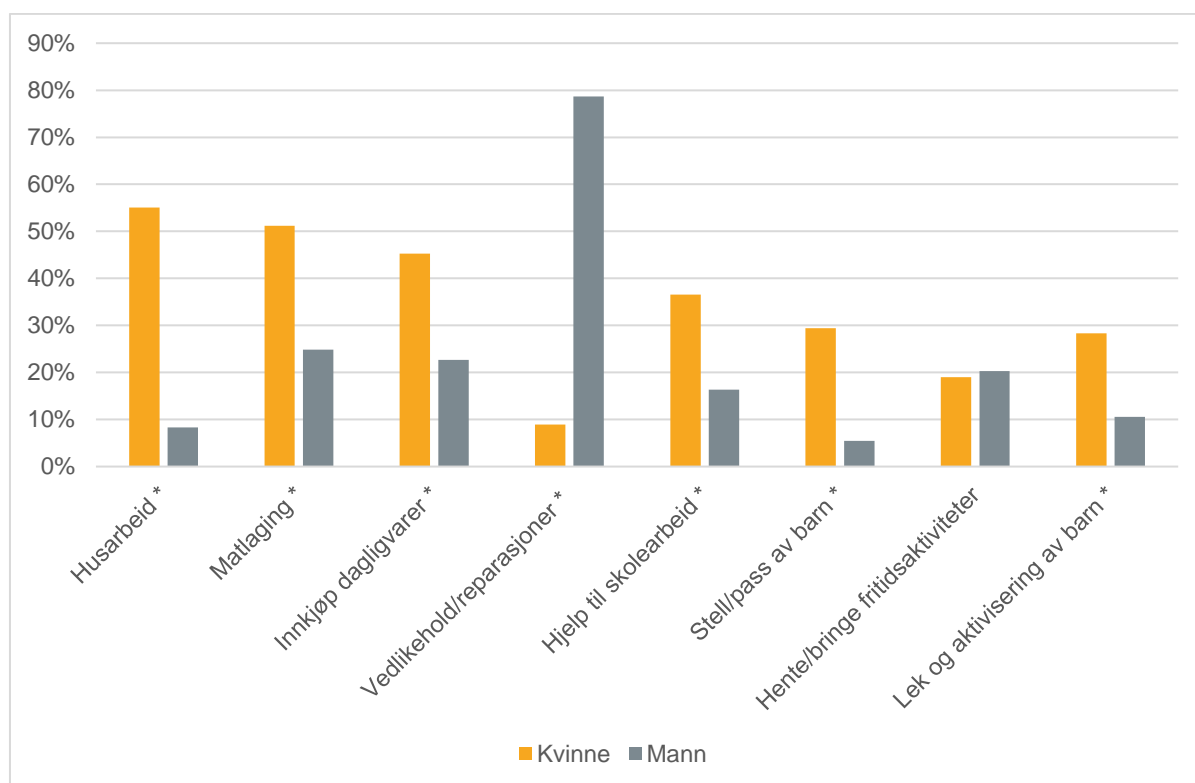
Det er imidlertid noen tydelige kjønnsforskjeller i synet på hvem som har hovedansvar. Menn svarer i større grad enn kvinner at ansvaret er delt likt for alle andre oppgaver enn vedlikehold og reparasjoner og transport til fritidsaktiviteter. For oppgaver knyttet til barn, med unntak av hjelp til skolearbeid, er ikke forskjellene mellom menn og kvinners syn signifikante.

Figur 2: Andel som mener paret deler ansvaret for oppgaver likt. * = kjønnsforskjell signifikant på 0,05-nivå

For alle andre oppgaver enn Vedlikehold og reparasjoner og transport ved fritidsaktiviteter, er det flere kvinner enn menn som mener de har hovedansvar. For alle disse oppgavene er det flere menn enn kvinner som mener at det er partner som har hovedansvaret.

Figur 3: Andel som mener de selv har hovedansvar. * = signifikant forskjell på 0,05 nivå

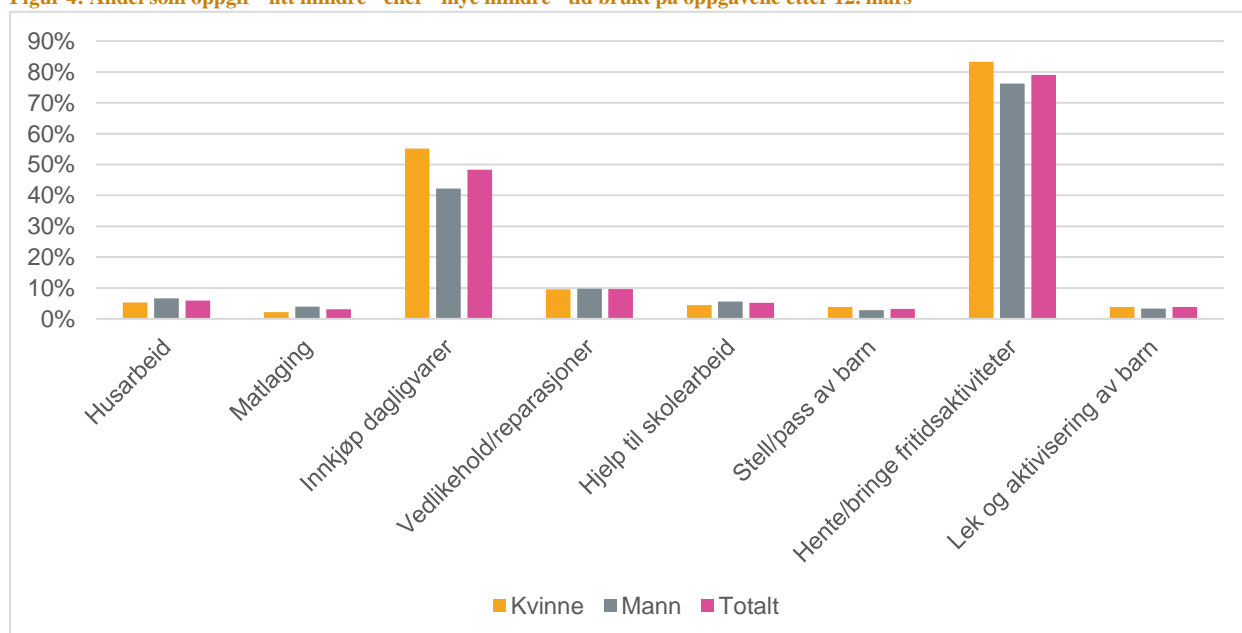

Vedlikehold og reparasjoner er den eneste oppgave hvor både menn og kvinner mener mannen har hovedansvar.

HVA HAR SKJEDD ETTER 12. MARS?

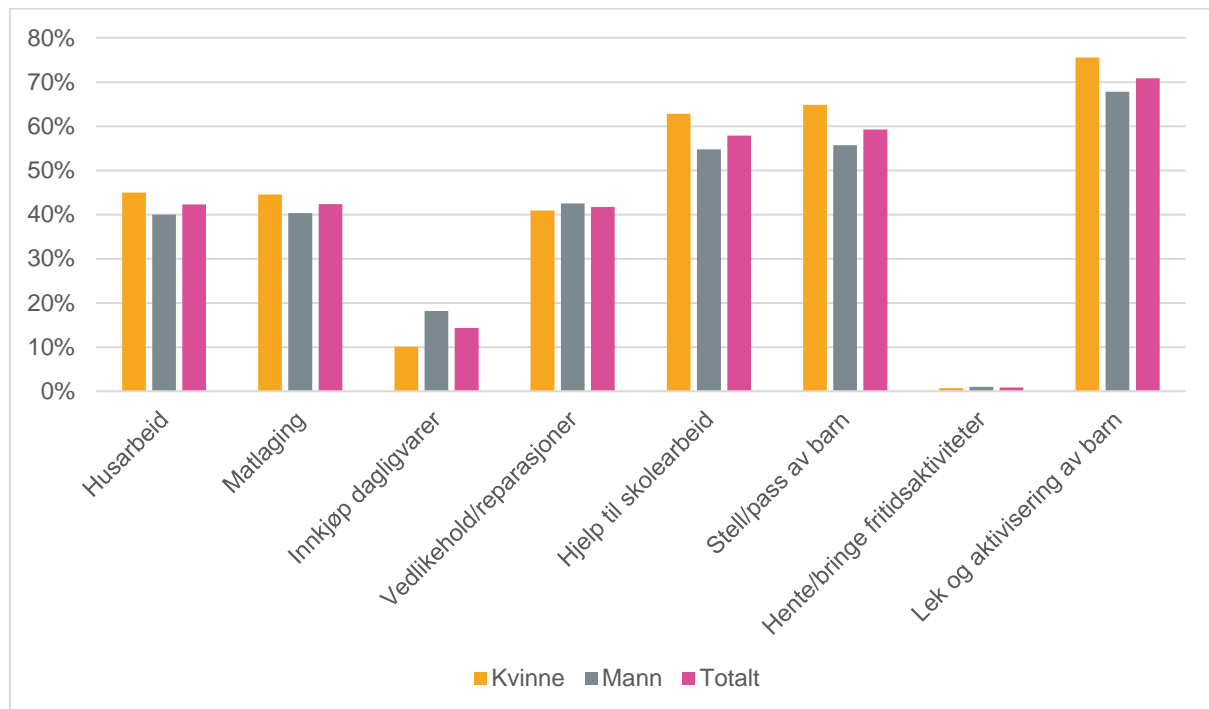
Transport til fritidsaktiviteter og innkjøp av dagligvarer er aktivitetene som parene i stor grad har redusert sin tidsbruk på. Dette gjelder både menn og kvinner.

Figur 4: Andel som oppgir "litt mindre" eller "mye mindre" tid brukt på oppgavene etter 12. mars

Oppgaver som gjelder barn, er det flest som øker tidsbruken på. 70 % av de som svarer, bruker mer tid på lek og aktivisering av barn. Over 40 % av både menn og kvinner bruker mer tid på alle aktiviteter bortsett fra innkjøp og transport til fritidsaktiviteter.

Figur 5: Andel som oppgir "litt mer" eller "mye mer" tid brukt på oppgavene etter 12. mars

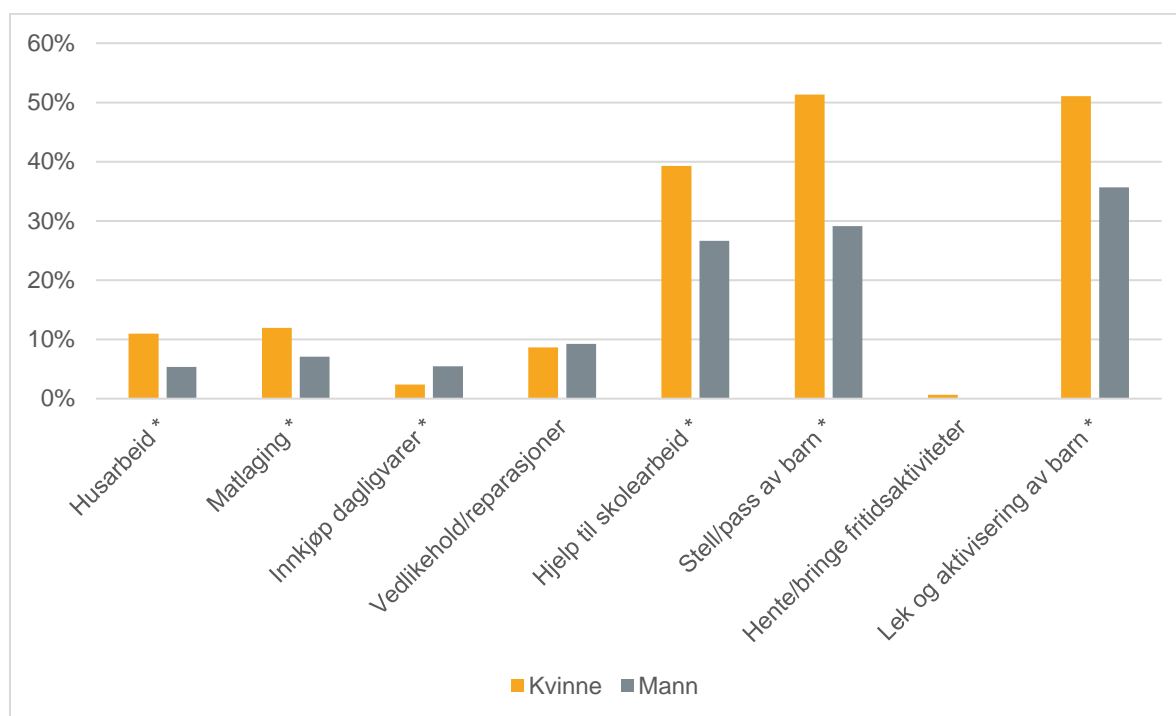

Det er imidlertid en tydelig kjønnsforskjell når det gjelder hvem som oppgir å bruke «mye mer tid» på aktivitetene. Både menn og kvinner øker sin tidsbruk, men **flere kvinner øker tidsbruken mye**. Selv om det er mange både blant menn og kvinner som bruker mer tid på mange av aktivitetene, skiller kvinner seg ut ved at de i større grad enn menn oppgir at de bruker «mye mer tid» på en rekke av aktivitetene.

Halvparten av kvinnene med barn har brukt mye mer tid på stell og pass av barn og lek og aktivisering av barn. Også for hjelp til skolearbeid, matlaging og husarbeid er det merkbart flere kvinner enn menn som bruker mye mer tid. Det er ingen tydelige sammenhenger mellom sysselsettingsstatus og økning i tidsbruk. Det er altså ikke slik at kvinner øker tidsbruk mer fordi de jobber mindre.

Det er rimelig å si at ansvaret for barn og hjem faller enda tyngre på kvinner i perioden etter 12. mars.

Figur 6: Andel som oppgir "mye mer" tid brukt på oppgavene etter 12. mars. * = signifikant forskjell på 0,05 nivå

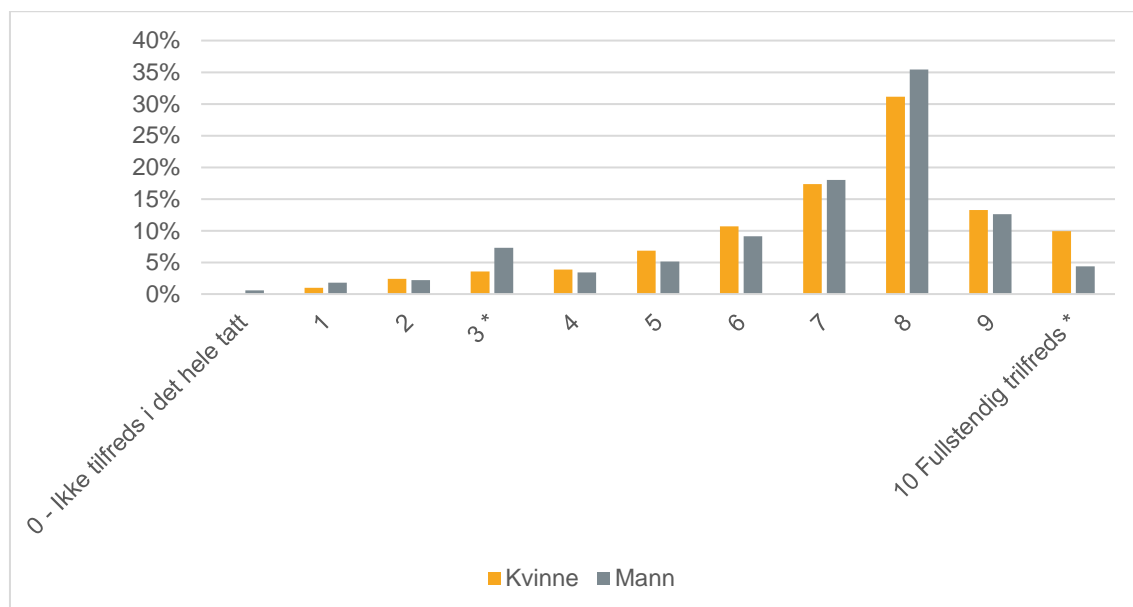
LIVSSITUASJONEN ETTER 12. MARS

Flertallet av både kvinner og menn oppgir at de opplever mer kvalitetstid i familien nå enn i perioden før 12. mars. Det er ingen tydelig kjønnsforskjell i svarene. Par med barn oppgir imidlertid i større grad enn par uten barn at de har mer kvalitetstid. 65 % av parene med barn oppgir at de i stor grad har mer kvalitetstid. Vi finner også at heltidsansatte i større grad oppgir mer kvalitetstid enn de som står utenfor arbeidslivet. Korona-krisen kan ha gitt mange med travle liv et nødvendig pusterom.

De aller fleste er tilfreds med livet, også under koronakrisen. Tallene er sammenliknet med tidligere gjennomførte studier. Totalt sett får ikke toppscoren 10 høy oppslutning, men for denne scoren er det signifikante forskjeller mellom menn og kvinner; dobbelt så mange kvinner oppgir 10 i tilfredshet sammenliknet med menn.

Vi ser imidlertid også at flere menn enn kvinner svarer 3, som er et uttrykk for at det ikke går spesielt bra. Det er viktig å huske at det finnes grupper som også kan ha fått det vanskeligere i denne situasjonen.

Figur 7: Hvor tilfreds er du alt i alt med livet ditt om dagen? * = signifikant forskjell på 0,05-nivå

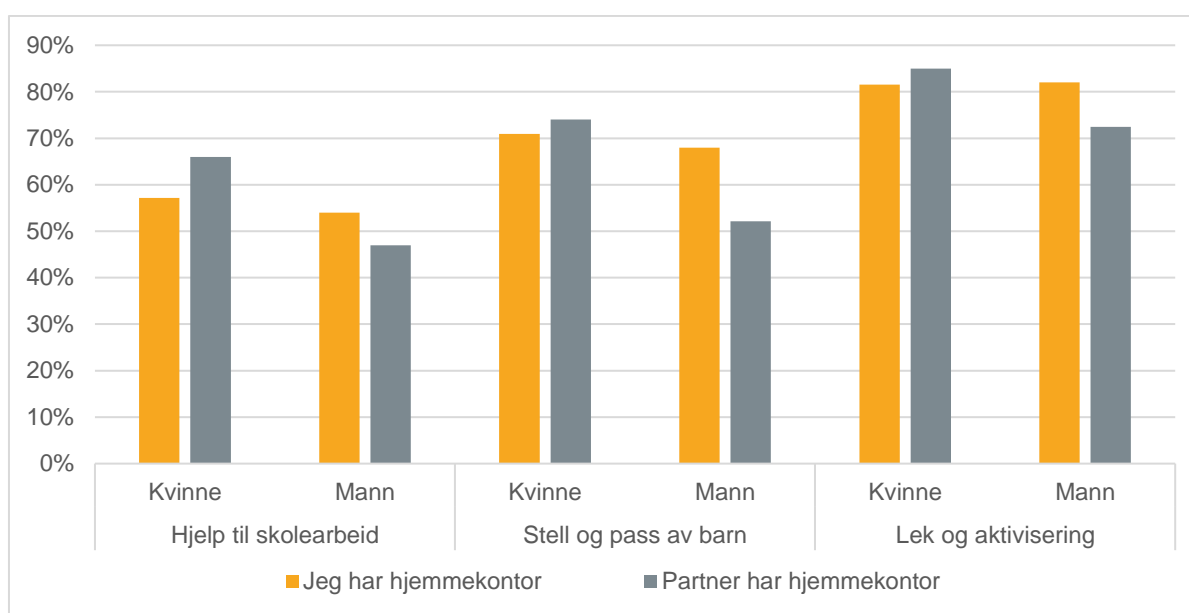

KOMMENTARER TIL FUNN

SSBs tidsbruksundersøkelse viser at kvinner bruker mer tid på husarbeid enn det menn gjør. Det ser ut til at kvinner normalt tar det meste av hovedansvar for de aller fleste oppgaver hjemme, bortsett fra vedlikehold og reparasjoner.

I tiden etter 12. mars hvor hverdagen har vært snudd på hodet for de fleste, så er det kvinner som tar enda mer ansvar for hus og hjem og barn. Dette gjør kvinner uavhengig av hvor mye de jobber, og om de har hjemmekontor eller er permittert. Faktisk ser det ut til at flere kvinner bruker mer tid på oppgaver knyttet til barn dersom partner har hjemmekontor enn om de har det selv. For menn er det motsatt.

Figur 8: Andel med økt tidsbruk for oppgaver knyttet til barn etter hvorvidt respondent eller partner har hjemmekontor

Vi har ikke spurt om hvordan arbeidshverdagen for de som svarer er. Noen kan ha en travlere hverdag med hjemmekontor, mens andre kan ha bedre tid. Arbeidsmarkedet i Norge er kjønnsdelt, og det kan være at de ulike jobbene menn og kvinner gjennomsnittlig jobber i, kan gi ulikt rom for å kombinere arbeid i hjemmet med hjemmekontor.

Våre funn kan også i noen grad være i tråd med tidligere tidsbruksundersøkelser – at summen av hjemmearbeid og lønnsarbeid er så å si identisk for menn og kvinner. Menn jobber mer ute, kvinner jobber mer hjemme. Og da er det vel sånn at hvis det kniper økonomisk, så jobber far mer overtid, men hvis det kniper hjemme, som det har gjort nå, så trår mor til på hjemmebane? I så fall lever de tradisjonelle kjønnsrollene i beste velgående i 2020.

Par må selv finne ut av hvordan de vil organisere sine liv. Det er rimelig for de fleste at den som bruker mest tid på jobb, bruker mindre tid hjemme. Men hvordan arbeidsfordelingen er i hjemmet, har også en betydning for muligheten til å gjøre karriere. Det er viktig både for menn og kvinner å være seg bevisst at likestilling i hjemmet og likestilling i arbeidslivet er knyttet sammen. Dersom den nye normalen blir at kvinner bruker enda mer tid i hjemmet, vil det ha en betydning for likestillingen i arbeidslivet.

VEDLEGG - SPØRRESKJEMA

Spørreskjema

Oppdragsgiver	: Likestillingssenteret v/ Lars Kolberg
Prosjekt	: Survey – arbeidsdeling i hjemmet
Prosjektnr.	: 1538
Prosjektleder Opinion	: OGA Askheim
Dato	: 17/ 04/ 20
Versjon	: 1
Metode	: Kvantitativ, web (koronapanelet)
Målgruppe	: Par med / uten barn under 70 år
Antall intervju	: 800
Estimert intervjuetid	: 5-6 minutter
Feltperiode	: uke 17
Annet	:

REG BAKGRUNN

Q_GEN

Er du ...

1. Mann
2. Kvinne

Q_GEO

Hvor bor du?

<liste>

Q_AGE

Hvilket år er du født?

<nedtrekksmeny>

>70 år → AVSLUTT

Q_HOUSE

Hva er din sivilstatus?

1. Gift / samboende i parforhold
2. Aleneboer → AVSLUTT
3. Annet → AVSLUTT

Q_KID

IF Q_HOUSE>1

Hvor mange hjemmeboende barn under 18 år bor det i husstanden? Ta også med barn som bor deler av tiden i din husstand.

1. Ingen

2. Antall:

Q_KIDAG

Reg. Barnas alder

Q_EDU

Hva er din høyeste fullførte utdanning?

1. Grunnskole / videregående skole
2. Praktisk yrkesutdanning etter videregående / fagbrev
3. Høyskole / univ inntil 4 år
4. Høyskole / univ 4 år+

Q_OCU

Hva var din daglige sysselsetting frem til den 12. mars i år?

1. Yrkesaktiv heltid
2. Yrkesaktiv deltid
3. I permisjon (f eks fødselspermisjon)
4. Permittert
5. Arbeidsledig/Arbeidssøkende
6. Hjemmeværende
7. Student med jobb
8. Student uten jobb
9. Trygdet / pensjonist

Q1

IF Q_OCU=1, 2

Er den virksomheten du arbeider i definert som samfunnskritisk av myndighetene? Som samfunnskritiske funksjoner regnes f.eks. helse og omsorg, matforsyning, vann/avløp og lignende.

1. Ja
2. Nei
3. Vet ikke

Q2

MULTI

Er du eller din samboer / ektefelle for tiden permittert?

1. Ja, jeg
2. Ja, min samboer / ektefelle
3. Nei, ingen av oss → EXCLUSIVE

Q3

MULTI

Arbeider du eller din samboer / ektefelle for tiden fra hjemmekontor?

1. Ja, jeg
2. Ja, min samboer / ektefelle
3. Nei, ingen av oss → EXCLUSIVE

Q4

Hvem i din husstand anser du at normalt har hovedansvar for følgende arbeidsoppgaver i hjemmet?

ROTERT

E-F ONLY IF Q_KID=2

- A. Husarbeid (vaske, støvsuge, rydde)
- B. Lage mat
- C. Innkjøp av dagligvarer
- D. Vedlikehold / reparasjoner
- E. Hjelp til skolearbeid/lekser, inkl hjemmeskole

- F. Stell & pass av barn
- G. Bringe/ hente barn til/ fra fritidsaktiviteter
- H. Lek / aktivisering av barn

SKALA

- 1. Jeg selv
- 2. Min samboer / ektefelle
- 3. Andre i husstanden
- 4. Ansvaret er delt 50/50
- 5. Ikke relevant

Q5

Hvilke av disse oppgavene har du brukt du mer eller mindre tid på de siste ukene sammenlignet med tiden før 12. mars? Den 12. mars var datoen da myndighetene innførte en rekke restriksjoner ifm. korona-pandemien som bl.a. omfattet stengte skoler.

ROTERT

- A. Husarbeid (vaske, støvsuge, rydde)
- B. Lage mat
- C. Innkjøp av dagligvarer
- D. Vedlikehold / reparasjoner
- E. Hjelp til skolearbeid/lekser, inkl hjemmeskole
- F. Stell & pass av barn
- G. Bringe/ hente barn til/ fra fritidsaktiviteter
- H. Lek / aktivisering av barn

SKALA

- 1. Mye mindre tid
- 2. Litt mindre tid
- 3. Omtrent like mye tid
- 4. Litt mer tid
- 5. Mye mer tid
- 6. Vet ikke

Q6

SINGLE

I hvilken grad opplever du at det er mer kvalitetstid, altså positivt samvær i husstanden nå sammenlignet med tiden før 12. mars?

- 1. I svært liten grad
- 2. I ganske liten grad
- 3. Verken eller
- 4. I ganske stor grad
- 5. I svært stor grad

Q7

SINGLE

Neste spørsmål handler om hvor tilfreds du er, på en skala fra null til ti. Null betyr at du «ikke er tilfreds i det hele tatt», mens 10 betyr at du er «fullstendig tilfreds». Alt i alt, hvor tilfreds er du med livet ditt for tiden?

Skala: 0-1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

